

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИПУСКНИКІВ МЕТОДАМИ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОБЛЕМНОГО НАВЧАННЯ.

Інноваційні технології навчання на сьогодні спрямовані на формування активних життєвих позицій студента. На зміну технології повідомлюючого навчання приходять більш сучасна та популярна за кордоном і в Україні модель проблемного навчання. У ній робиться наголос не на оволодінні готовими знаннями, а на процесі їх формування.

Головна особливість проблемного навчання - пошукова, дослідна діяльність студентів, її ознака - наявність суперечливої інформації або ситуації. Основні методи, що застосовуються у технології проблемного навчання,- це проблемна ситуація, проблемне питання, проблемна задача, творча задача, самостійна робота.

Форми і методи навчальної діяльності, що відповідають технології проблемного навчання є різноманітними. Робота в групах та в парах дозволяє залучити до обговорення та вирішення проблемних питань практично усіх студентів групи. Вони вчать активно захищати не тільки свою точку зору, але і точку зору своєї групи, що покладає на них додаткову відповідальність.

Робота в групах та парах ефективно застосовується на заняттях з педагогіки при підготовці спеціаліста з дошкільної освіти, під час вивчення питань «Аналіз державних програм розвитку та виховання дітей дошкільного віку», «Ігрова діяльність дітей раннього віку. Аналіз іграшок», «Заняття, як форма навчальної діяльності. Аналіз конспектів інтегрованих занять в ДНЗ», «Наступність ДНЗ і школи. Форми наступності», «Форми роботи з батьками в ДНЗ» і т.д.

Технологія проблемного навчання особливо ефективна під час вивчення тих предметів, які поки що не пов'язані з практикою. Зокрема, при вивченні предметів додаткової кваліфікації теоретичні знання студентів закріплюються на практиці лише на 4 курсі, тому широко застосовується робота в парах при засвоєнні студентами навичок проведення корекційної роботи з виправлення вад звуковимови у дітей. На заняттях з цих предметів постійно використовується кейс-метод, що дозволяє певним чином застосовувати теоретичні знання для визначення виду порушення мовлення, диференційної діагностики різних порушень при схожих ознаках, добору методів та прийомів корекційної роботи.

Звичайно, взаємонавчання як постійно діючий механізм важко налагодити та важко контролювати. Але якість взаємного навчання за правильної його організації сягає 90 %. Більш ефективною є така організація, за якої об'єднуються студенти більш високого рівня пізнавальної діяльності та студенти, що не проявляють активного пізнавального інтересу. Спільна діяльність захоплює пасивних, а спільний позитивний результат створює їм ситуацію успіху.

Самостійна пошукова робота формує вміння зівставляти дані, аналізувати та робити висновки. Завдання для пошукової роботи студенти отримують на заняттях з педагогіки, сучасних педагогічних технологій, вступу до спеціальності. Серед них :

Предмет «Вступ до спеціальності» Тема: Історія становлення та розвитку дошкільної освіти. Питання: «Порівняти дитячий садок минулого та сучасний дошкільний заклад».

Студенти добирають фото із зображенням будівель, іграшок, дітей, працівників дитячих садків різних періодів, порівнюють їх, роблять висновки.

Підготовка виступів, індивідуальних повідомлень студентами особливо корисна для студентів із несформованими навичками навчальної діяльності. Для них робота з літературою, вміння виділити з тексту головне, переказати його є справжньою «проблемою», але дозволяє набути ці навички та застосувати їх під час підготовки до пробної практики.

Студент замість викладача: студент отримує завдання підготувати певне питання та ознайомити з теоретичними чи практичними положеннями інших студентів. В цей час він виконує роль «викладача», є відповідальним не тільки за власну підготовку, а і за результативність засвоєння інформації своїми одногрупниками. Застосування такого методу на заняттях з педагогіки показало, що студент - «викладач» більш відповідально ставиться до підготовки, ніж за реферативної форми. Намагається зрозуміло та докладно пояснити питання, практично не користується зошитом, вимагає розуміння від інших. Звичайно, використання цього методу не є доступним усім без винятку студентам. Ефективність його застосування залежить від впевненості студента у собі та загальному інтелектуальному розвитку.

Ефективним методом проблемного навчання є підготовка проблемних домашніх завдань. Передусім це завдання з теоретичних дисциплін, які виконуються на практиці. Здійснюється тісне поєднання теоретичних знань та практичних умінь й навичок. Зокрема, з педагогіки студенти виконують на практиці такі завдання:

Тема: Розумове виховання.

Питання: Розвивальне середовище групи.

Завдання: Проаналізувати відповідність створеного розвивального середовища групи вимогам.

Проблемні ситуації створюють різними способами. Провідні науковці серед таких способів виділяють: ситуацію несподіваності, ситуацію конфлікту, ситуацію передбачення, ситуацію спростування, ситуацію невідповідності, ситуацію невизначеності, ситуацію вибору.

Без проблемної ситуації і розв'язання проблем будь-які способи самостійної пошукової діяльності не забезпечують достатнього розвитку творчих здібностей студентів. Тому розробка методів, форм, прийомів активізації навчально-пізнавальної діяльності має здійснюватися на основі проблемності.